

EXÀMENS DE NIETZSCHE

Selectivitat juny 2018 (sèrie 2)

[...] amb els ullals de l'odi més abismal (l'odi de la impotència), han gosat d'establir i de mantenir la inversió de l'equivalència aristocràtica dels valors (bo = noble = poderós = bell = feliç = estimat per Déu), tot dient: «Els desgraciats són els bons; els pobres, impotents i febles són els únics bons; els que pateixen, els necessitats, els malalts, els lletjos són els únics que són piadosos, els únics que estan beneïts per Déu, i sols per a ells hi ha benaurança —i vosaltres, els poderosos i nobles, sou, al contrari, els malvats, els cruels, els lascius, els insaciables, els ateus per a tota l'eternitat; i vosaltres sereu també per a tota l'eternitat els desventurats, els maleïts i els condemnats.» Ja se sap qui va heretar aquesta transvaloració jueva... [...] Recordo una frase a la qual vaig arribar en una altra ocasió [...], que amb els jueus comença la revolta dels esclaus pel que fa a la moral: la revolta que té una història de dos mil anys darrere seu i que ara nosaltres ja no percebem per la simple raó que ha triomfat. Friedrich Wilhelm Nietzsche.

Friedrich Wilhelm Nietzsche. *La genealogia de la moral*, I

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt]
 - a) «aristocràtica»
 - b) «transvaloració»
3. Expliqueu el sentit i la justificació, segons Friedrich Wilhelm Nietzsche, de la frase següent del text: «amb els jueus comença la revolta dels esclaus pel que fa a la moral: la revolta que té una història de dos mil anys darrere seu i que ara nosaltres ja no percebem per la simple raó que ha triomfat.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la concepció de Nietzsche sobre la veritat (i la nostra capacitat per a conèixer-la) amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «No hi ha res que sigui bo o dolent per si mateix; què és bo i què és dolent queda determinat només per les normes morals que al llarg de la història han acabat essent acceptades per la cultura de la qual formem part.» Responeu d'una manera raonada.

Selectivitat juny 2018 (sèrie 5)

Què és la veritat? Un exèrcit mòbil de metàfores, metonímies, antropomorfismes; en resum, un conjunt de relacions humanes poèticament i retòricament augmentades, transmeses i embellides i que, després d'haver estat usades durant molt de temps, a un poble li semblen fixes, canòniques i vinculants: les veritats són il·lusions que hem oblidat que ho són, metàfores que han esdevingut desgastades i sense força sensible, monedes que han perdut la imatge i que ara només compten com a metall, però ja no com a monedes. Encara no sabem d'on prové l'impuls cap a la veritat, perquè fins ara només hem sentit parlar de l'obligació de ser veraç que la societat estableix per existir, és a dir, de l'obligació d'utilitzar les metàfores usuals; expressat de forma moral: de l'obligació de mentir segons una convenció consolidada, de mentir en ramat en un estil vinculant per a tots. Llavors l'home oblida, és clar, que aquesta és la seva situació; i menteix, doncs, de la forma indicada, inconscientment i segons costums centenaris —i precisament per aquesta inconsciència, a través justament d'aquest oblidar, arriba al sentiment de la veritat. En el sentiment d'estar obligat a designar una cosa com a «vermella», una altra com a «freda», una tercera com a «silenciosa», es desvetlla un impuls moral envers la veritat: per contraposició al mentider, en qui ningú no confia i de qui tothom s'aparta, l'home es convenç de l'honorabilitat, fiabilitat i profit de la veritat.

Friedrich Wilhelm Nietzsche. *Sobre veritat i mentida en sentit extramoral*

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt]
 - a) «antropomorfismes»
 - b) «impuls moral envers la veritat»
3. Expliqueu el sentit i la justificació, segons Friedrich Wilhelm Nietzsche, de la frase següent del text: «per contraposició al mentider, en qui ningú no confia i de qui tothom s'aparta, l'home es convenç de l'honorabilitat, fiabilitat i profit de la veritat.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la concepció de Nietzsche sobre la moral amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Si haguéssim decidit anomenar potes a les cues i cues a les potes, aleshores diríem que la frase "Els cavalls tenen quatre cues" és veritat; per tant, què és veritat i què és mentida depèn només de les convencions humanes, no de com realment és el món.» Responeu d'una manera raonada.

Selectivitat juny 2017 (sèrie 1)

L'home noble reclama el seu enemic com una cosa pròpia, com una mena de distinció de la seva pròpia persona, no suporta cap altre enemic que aquell en el qual no hi ha res de menyspreable, sinó moltes coses respectables. Imaginem-nos, al contrari, «l'enemic» tal com el concep l'home del ressentiment. En això consisteix precisament el seu acte, la seva creació: ell ha concebut «l'enemic pervers», «el pervers» per antonomàsia, i aquest és, de fet, el seu concepte fonamental a partir del qual s'imagina com a imatge invertida i contraposada un «home bo»... que és ell mateix!

En l'home noble s'esdevé exactament el contrari: concep la idea fonamental de «bo» d'una forma prèvia i espontània, és a dir, a partir de la seva pròpia persona, i només a partir d'això es fa una idea d'allò que és «dolent». Aquest concepte de «dolent» d'origen noble i aquella idea de «pervers» sorgida de la bóta de cervesa que és l'odi insaciable —el primer concepte és una creació posterior, una cosa secundària, un color complementari, mentre que el segon concepte és quelcom d'original, el començament, l'acte veritable dins la concepció d'una moral dels esclaus— són molt diferents, per bé que ambdós termes, «dolent» i «pervers», es contraposin en aparença a la mateixa idea de «bo». Tanmateix, la idea de «bo» no és la mateixa. Només cal que ens preguntem qui és pròpiament «pervers» en el sentit de la moral del ressentiment. La resposta estricta és aquesta: precisament l'«home bo» de l'altra moral, precisament el noble, el poderós, el dominador, però tenyit d'un altre color, interpretat d'una altra manera i vist d'una altra forma per l'ull verinós del ressentiment.

Friedrich Wilhelm Nietzsche. *La genealogia de la moral*, I

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt]

a) «home noble»

b) «ressentiment»

3. Expliqueu el sentit i la justificació, segons Friedrich Wilhelm Nietzsche, de les afirmacions següents del text: «la idea de “bo” no és la mateixa. Només cal que ens preguntem qui és pròpiament “pervers” en el sentit de la moral del ressentiment. La resposta estricta és aquesta: precisament l'“home bo” de l'altra moral, precisament el noble [...]» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

4. Compareu la concepció de Nietzsche sobre la relació entre els nostres conceptes i el món o, més en general, sobre el coneixement, amb la concepció sobre la moralitat d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Si dues persones mantenen principis morals diferents, aleshores, com a mínim, una d'elles està equivocada.» Responeu d'una manera raonada. [2 punts]

Selectivitat juny 2015 (sèrie 2)

Just com els romans i els etruscs dividien en trossos el cel amb rígides línies matemàtiques i, en cadascun d'aquests espais, hi emplaçaven un déu, com en un temple, també cada poble ha desplegat damunt seu aquest cel de conceptes matemàticament dividit i entén aleshores, mogut per l'exigència de la veritat, que a cada déu conceptual només se l'ha de buscar en la seva pròpia esfera. Podríem ara certament admirar l'home com un geni poderós de la construcció, capaç d'alçar una catedral de conceptes infinitament complicada sobre fonaments inestables i, com qui diu, sobre aigua corrent: veritablement, per a construir amb consistència sobre aquests fonaments, cal que la construcció sigui com feta de tela d'aranya, tan lleugera que pugui sostenir-se sobre les aigües, tan sòlida que no es destrueixi quan bufa el vent. Com a geni constructor, l'home és molt superior a l'abella; aquesta construeix amb cera que recull de la naturalesa, ell, amb la molt més delicada matèria dels conceptes, que ha de fabricar només a partir de si mateix. En això se l'ha d'admirar molt, però certament no per la seva inclinació cap a la veritat, cap al coneixement pur de les coses. Si algú amaga una cosa darrere d'una mata, la busca un altre cop ben bé allà mateix i la troba, no es pot fer cap gran elogi d'aquest buscar i trobar: això és, però, el que passa quan es busca i es troba la «veritat» a l'interior del recinte de la raó. Si faig la definició de mamífer i llavors, després d'inspeccionar un camell, declaro: «Mira, un mamífer», amb això, certament, s'ha tret a la llum una veritat, però aquesta és de valor limitat, em sembla, és antropomòrfica de cap a peus i no conté ni un sol punt que sigui «verdader en si», real i amb validesa general, prescindint dels homes. En el fons, el que busca l'investigador amb aquests tipus de veritats no és més que la metamorfosi del món en l'home.

Friedrich Wilhelm Nietzsche. *Sobre veritat i mentida en sentit extramoral*

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt]
 - a) «antropomòrfica»
 - b) «metamorfosi»
3. Expliqueu el sentit de la frase següent del text i les raons de Friedrich Wilhelm Nietzsche per a afirmar-la: «[L'home és] capaç d'alçar una catedral de conceptes infinitament complicada sobre fonaments inestables i, com qui diu, sobre aigua corrent.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la concepció de Nietzsche sobre la moralitat amb la concepció sobre la moralitat d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «La biologia, la geologia i les altres ciències naturals no descriuen realment com és el món que ens envolta.» Responeu d'una manera raonada. [2 punts]

Selectivitat setembre 2015 (sèrie 5)

La revolta dels esclaus en la moral comença quan el mateix ressentiment esdevé creador i genera valors, el ressentiment d'aquells éssers privats de la veritable reacció, la de l'activitat, que només es consideren indemnitzats mitjançant una venjança imaginària. Mentre que qualsevol moral noble sorgeix d'una afirmació triomfant de la seva pròpia essència, la moral dels esclaus de bon començament diu «no» a tot allò que és «exterior», «altre», «no un mateix», i aquest fet de negar és el seu acte creador. Aquest capgirament de la visió que estableix valors —aquesta projecció necessària cap a l'exterior, en lloc de dirigir-se cap a la pròpia essència— pertany específicament al ressentiment. Per tal de néixer, la moral dels esclaus requereix sempre en primer lloc un món contrari i extern. Psicològicament parlant, requereix estímuls externs per tal d'actuar en general. Radicalment, la seva acció és una reacció. El cas contrari s'esdevé en la forma noble de la valoració: actua i creix espontàniament, cerca la seva contraposició únicament per afirmar-se ella mateixa d'una manera encara més agraïda, encara més joiosa.

Friedrich Wilhelm Nietzsche. *La genealogia de la moral*, part I

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt]
 - a) «ressentiment»
 - b) «espontàniament»
3. Expliqueu el sentit i la justificació, segons Friedrich Wilhelm Nietzsche, de la frase següent del text: «La revolta dels esclaus en la moral comença quan el mateix ressentiment esdevé creador i genera valors.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la concepció de Nietzsche sobre la possibilitat de tenir coneixement objectiu amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Si una persona està convençuda que allò que fa està bé, ho pot seguir fent, encara que la majoria de les altres persones creguin que allò no és moralment acceptable.» Responeu d'una manera raonada. [2 punts]

Selectivitat juny 2013 (sèrie 5)

[...] i es van aferrar a aquesta inversió amb les dents, les dents de l'odi més abismal (l'odi de la impotència), tot dient, «els desgraciats són els bons; els pobres, impotents i febles són els únics bons; els que pateixen, els necessitats, els malalts, els lletjos són els únics que són piadosos, els únics que estan beneïts per Déu, i sols per a ells hi ha benaurança —i vosaltres, els poderosos i nobles sou, pel contrari, els malvats, els cruels, els lascius, els insaciables, els ateus per a tota l'eternitat; i vosaltres sereu també per a tota l'eternitat els desventurats, els maleïts i els condemnats!»... Se sap qui va heretar aquesta transvaloració jueva... [...] Recordo la frase que vaig escriure en una altra ocasió [...] —que amb els jueus comença la revolta dels esclaus pel que fa a la moralitat: la revolta que té una història de dos mil anys darrere seu i que ara nosaltres ja no percebem perquè ha triomfat.

Friedrich Wilhelm Nietzsche. *La genealogia de la moral*, part I

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt]
 - a) «transvaloració»
 - b) «esclaus»
3. Expliqueu el sentit de l'afirmació de Friedrich Wilhelm Nietzsche en el fragment següent del text i les raons que té per a fer-la: «la revolta que té una història de dos mil anys darrere seu i que ara nosaltres ja no percebem perquè ha triomfat.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la concepció de Nietzsche sobre la moral amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Els valors imperants en la societat europea actual són en bona part els valors de la moral cristiana (encara que molta gent no es consideri religiosa).» Responeu d'una manera raonada. [2 punts]

Selectivitat setembre 2012 (sèrie 4)

Què és, doncs, la veritat? És un exèrcit mòbil de metàfores, metonímies, antropomorfismes; en resum, una suma de relacions humanes que foren augmentades, transmeses, adornades, de forma poètica i retòrica, i que, després d'un llarg ús, a un poble li semblen estables, canòniques i vinculants: les veritats són il·lusions que s'ha oblidat que ho són, metàfores que han esdevingut desgastades i sense força sensible, monedes que han perdut la imatge i que ara només compten com a metall, però ja no com a monedes. Continuem sense saber d'on ve l'impuls cap a la veritat, perquè fins ara només hem sentit parlar de l'obligació de ser veraç que la societat estableix per existir, és a dir, de l'obligació d'utilitzar les metàfores usuals; expressat de forma moral: de l'obligació de mentir segons una convenció establerta, de mentir en ramat en un estil vinculant per a tots. Llavors l'home oblida, és clar, que aquesta és la seva situació; i menteix, doncs, de la forma indicada, inconscientment i seguint hàbits seculars —i precisament a través d'aquesta inconsciència, precisament a través d'aquest oblidar, arriba al sentiment de la veritat. En el sentiment d'estar obligat a designar una cosa com a «vermella», una altra com a «freda», una tercera com a «muda», es desvetlla una propensió moral cap a la veritat.

Friedrich NIETZSCHE. *Sobre veritat i mentida en sentit extramoral*

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots o les expressions següents: [1 punt]
 - a) «metàfores»
 - b) «propensió moral cap a la veritat»
3. Expliqueu el sentit i la justificació de Friedrich Nietzsche de la frase següent del text: «les veritats són il·lusions que s'ha oblidat que ho són». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la concepció de la veritat de Nietzsche amb una altra concepció de la veritat que es pugui trobar en la història del pensament occidental. [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Hi ha enunciats com ara, per exemple, "Barcelona té més habitants que Edimburg", que són veritat objectivament i no sols com a resultat de convencions o imposicions socials». Responeu d'una manera raonada. [2 punts]

Selectivitat setembre 2011 (sèrie 2)

Imaginem-nos «l'enemic» tal com el concep l'home del ressentiment. En això consisteix precisament el seu acte, la seva creació: ell ha concebut «l'enemic pervers», el pervers per antonomàsia, i aquest és de fet el seu concepte fonamental, a partir del qual s'imagina com a imatge invertida i contraposada un «home bo»..., que és ell mateix! En l'home noble s'esdevé exactament el contrari: concep la idea fonamental de «bo» d'una forma prèvia i espontània, és a dir, a partir de la seva pròpia persona, i només a partir d'això es fa una idea d'allò que és «dolent». Aquest concepte de «dolent» d'origen noble i aquella idea de «pervers» sorgida de la bóta de cervesa que és l'odi insaciable —el primer concepte és una creació posterior, una cosa secundària, un color complementari, mentre que el segon concepte és quelcom d'original, el començament, l'acte veritable dins la concepció d'una moral dels esclaus— són molt diferents, per bé que ambdós termes, «dolent» i «pervers», es contraposin en aparença a la mateixa idea de «bo». Tanmateix, la idea de «bo» no és la mateixa. Basta que hom es pregunti qui és pròpiament «pervers» en el sentit de la moral del ressentiment. La resposta estricta és aquesta: precisament l'«home bo» de l'altra moral, precisament el noble [...], però acolorit, interpretat i vist del revés per l'ull enverinat del ressentiment.

Friedrich NIETZSCHE. *La genealogia de la moral*, I

1. Expliqueu breument (entre vuitanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots o les expressions següents: [1 punt]
 - a) «noble»
 - b) «imatge invertida»
3. Expliqueu el sentit de la frase següent del text: «Aquest concepte de “dolent” d'origen noble i aquella idea de “pervers” sorgida de la bóta de cervesa que és l'odi insaciable [...] són molt diferents, per bé que ambdós termes, “dolent” i “pervers”, es contraposin en aparença a la mateixa idea de “bo”». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la concepció de la moralitat de Nietzsche amb la concepció de la moralitat d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Seria desitjable que la moral imperant avui en dia fos el tipus de moral que Nietzsche anomena moral noble». Argumenteu la resposta. [2 punts]

Selectivitat juny 2011 (sèrie 1)

—Però, per què parleu vós encara d'ideals més nobles? Acceptem els fets: ha vençut el poble (o «els esclaus», o «la plebs», o «el ramat», o com vulgueu anomenar-ho) i, si això s'ha esdevingut mitjançant els jueus, oïdà!, aleshores és que dins la història universal cap poble mai no havia tingut una missió com aquesta. «Els senyors» han perdut. Ha guanyat la moral de l'home vulgar. Hom pot considerar alhora aquesta victòria com un enverinament de la sang [...]. Però, sens dubte, aquesta intoxicació ha reeixit. L'«alliberament» del gènere humà (el seu alliberament respecte als «senyors», vull dir) va per bon camí. Palesament, tot esdevé jueu, o cristià, o plebeu (tant se val quin mot s'empri!). L'avanç d'aquest enverinament a través de tot el cos de la humanitat sembla impossible d'aturar.

Friedrich NIETZSCHE. *La genealogia de la moral*, I

1. Expliqueu breument (entre seixanta i vuitanta paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt]
 - a) «senyors»
 - b) «enverinament»
3. Expliqueu el sentit de la frase següent del text: «ha vençut el poble». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la noció de moral noble o ideals nobles de Nietzsche amb una altra concepció de la moral que es pugui trobar en la història del pensament occidental. [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «La moral predominant avui dia és el tipus de moral que Nietzsche anomena moral dels esclaus». Argumenteu la resposta. [2 punts]

Selectivitat setembre 2009 (Sèrie 1)

Nosaltres, els homes moderns, som els hereus de la vivisecció de la consciència i de l'autotortura de la nostra naturalesa animal, dutes a terme durant mil·lennis [...]. L'home ha mirat amb «mals ulls» durant massa temps les seves inclinacions naturals, de manera que a l'últim s'han agermanat en ell amb la «mala consciència». Un intent invers seria possible en si mateix. Però, qui té prou força per a un intent com aquest? És a dir, qui té prou força per a agermanar amb la mala consciència les inclinacions no naturals, totes aquelles aspiracions que es refereixen al més enllà, a allò que és contrari als sentits, a allò contrari als instints, a allò contrari a la natura, a allò contrari a la bèstia; en un mot: els ideals que han existit fins ara, els ideals contraris a la vida, els ideals que calumnien el món? [...]. Algun dia, però, en una època més forta que l'actual, miserable i vacil·lant, ha de venir sens dubte a nosaltres l'home redemptor del gran amor i del gran menyspreu, l'esperit creador la força impulsiva del qual l'allunya una i altra vegada de qualsevol recés i de qualsevol més enllà [...]. Aquest home del futur, que ens alliberarà tant de l'ideal que ha existit fins ara com d'allò que n'ha hagut de néixer, de la gran nàusea, de la voluntat del no-res, del nihilisme, aquest toc de campana del migdia i de la gran decisió que allibera altra vegada la voluntat, que retorna a la terra el seu objectiu i a l'home la seva esperança, aquest anticrist i aquest antinihilista, aquest que venç Déu i també el no-res... ha de venir un dia...

Friedrich Wilhelm NIETZSCHE. *La genealogia de la moral*, II

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre cinquanta i cent paraules). [2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, dels mots o les expressions següents (entre 5 i 15 paraules en cada cas): [1 punt]
 - a) «més enllà»
 - b) «nihilisme»
3. Per què diu Nietzsche que «aquest home del futur [...] ens alliberarà tant de l'ideal que ha existit fins ara com d'allò que n'ha hagut de néixer, [...] del nihilisme»? Feu referència als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text. [3 punts]
4. Compareu la concepció de Nietzsche de la naturalesa humana amb una altra concepció de la naturalesa humana que es pugui trobar en la història del pensament. [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «La moral és contrària a les inclinacions naturals de l'ésser humà» Argumenteu la resposta. [2 punts]

Selectivitat setembre 2007 (Sèrie 3)

La revolta dels esclaus en la moral comença quan el mateix ressentiment esdevé creador i genera valors, el ressentiment d'aquells éssers privats de la veritable reacció, la de l'activitat, que només es consideren recompensats per una venjança imaginària. Mentre que qualsevol moral noble sorgeix d'una autoafirmació triomfant, la moral dels esclaus nega, de bon començament, qualsevol cosa «externa», «diferent», «aliena a la pròpia essència», i aquest fet de negar és el seu acte creador. Aquesta manera de capgirar el punt de vista des d'on hom estableix valors —aquest dirigir-se necessàriament cap a l'exterior, en lloc de dirigir-se cap a la pròpia essència— pertany específicament al ressentiment. Per tal de néixer, la moral dels esclaus requereix sempre en primer lloc un món contrari i extern.

Friedrich Wilhelm NIETZSCHE. *La genealogia de la moral*, I

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre 40 i 80 paraules). [2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, de les expressions següents (entre 5 i 15 paraules en cada cas): [1 punt]
 - a) «aliena a la pròpia essència»
 - b) «moral noble»
3. Per què diu Nietzsche que «la revolta dels esclaus en la moral comença quan el mateix ressentiment esdevé creador i genera valors»? Feu referència als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text. [3 punts]
4. Compareu la concepció de Nietzsche dels valors morals amb una altra concepció dels valors morals que es pugui trobar en la història del pensament. [2 punts]
5. Creieu que Nietzsche té raó quan defensa que la moral cristiana es basa en el ressentiment? Raoneu la resposta. [2 punts]

Selectivitat juny 2006 (Sèrie 3)

En l'estat de naturalesa, l'individu, si vol preservar-se dels altres individus, ha de fer servir l'intel·lecte, gairebé sempre, només per fingir; però l'home, tant per necessitat com per avorriment, vol viure en societat, gregàriament, de manera que necessita un tractat de pau, per fer desaparèixer del seu món una guerra de tots contra tots constant. Aquest tractat de pau duu amb ell el primer pas per a la consecució d'aquest misteriós impuls cap a la veritat. En aquest mateix moment queda fixat el que, a partir d'aleshores, ha de ser «veritat», és a dir, s'ha inventat una designació de les coses uniformement vàlida i obligatòria, i el poder legislatiu del llenguatge proporciona també les primeres normes de veritat en néixer, per primera vegada, el contrast entre veritat i mentida.

NIETZSCHE. *Veritat i mentida en sentit extramoral*

1. Expliqueu breument –al voltant de 40-80 paraules– les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, de les següents paraules o expressions –al voltant de 5-15 paraules en cada cas. [1 punt]
 - a) «estat de naturalesa»
 - b) «guerra de tots contra tots»
3. Per què diu Nietzsche que la «veritat» és «una designació de les coses uniformement vàlida i obligatòria» que és «inventada»? (En la vostra resposta, haureu de referir-vos als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la idea de Nietzsche que la societat es basa en la imposició d'enganys i il·lusions, com si fossin veritats objectives, amb una altra concepció de la societat que es pugui trobar en la història del pensament. [2 punts]
5. Creieu que Nietzsche té raó quan defensa que el que ordinàriament reconeixem com a «veritats» no tenen validesa objectiva, perquè són el resultat d'imposicions socials? Raoneu la resposta. [2 punts]

Selectivitat juny 2006 (sèrie 1)

En l'home noble s'esdevé exactament el contrari: concep la idea de «bo» d'una forma prèvia i espontània, és a dir, a partir de la seva pròpia persona, i només a partir d'això es fa una idea d'allò que és «dolent». Aquest concepte de «dolent» d'origen noble i aquella idea de «pervers» sorgida de la perla de cervesa que és l'odi insaciable [...] són molt diferents, per bé que ambdós termes, «dolent» i «pervers», sembla que es contraposen a la mateixa idea de «bo». Tanmateix, la idea de «bo» no és la mateixa: només cal que hom es preguntí qui és pròpiament «pervers» en el sentit de la moral del ressentiment. La resposta rigorosa és aquesta: precisament «l'home bo» de l'altra moral, precisament el noble, el poderós, el dominador, simplement que acolorit, interpretat i vist de reüll per la mirada plena de verí del ressentiment.

NIETZSCHE. *La genealogia de la moral*, I

1. Expliqueu breument –al voltant de 40-80 paraules– les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, de les següents paraules o expressions –al voltant de 5-15 paraules en cada cas. [1 punt]
 - a) «home noble»
 - b) «ressentiment»
3. Per què diu Nietzsche que aquell que la moralitat del ressentiment anomena «home pervers» és l'home noble mateix? (En la vostra resposta, haureu de referir-vos als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu la concepció de la moralitat de Nietzsche amb una altra concepció de la moralitat que es pugui trobar en la història del pensament. [2 punts]
5. Creieu que Nietzsche té raó en la seva crítica als valors de «bo» i «pervers», tal com els caracteritza la tradició judeocristiana? Raoneu la resposta. [2 punts]